

Informatiebrief aan de Raad

060

Zaaknummer: Z/18/024693/
Documentnummer: 299461
Datum: 31 mei 2022
Onderwerp: Werkwijze Buurtgerichte Uitvoeringsplannen Warmtetransitie
Bijlage(n): *Bijlage 1: Buurtgerichte Routekaarten (2022-2024)*

Geachte raad,

Met deze brief willen wij u verder informeren over de warmtetransitie in Wassenaar. In 2021 heeft de gemeente de eerste transitievisie warmte opgesteld. Deze visie is door de raad in november 2021 vastgesteld. Middels deze brief informeren wij u over hoe het vervolg eruit ziet.

Voordat we dat doen, willen wij bovendien onze complimenten uitspreken voor de inwoners van Wassenaar. Dankzij de inspanning van velen van hen hebben wij al flink wat CO₂ bespaard. We denken daarbij bijvoorbeeld aan de genomen maatregelen voor het isoleren van woningen en het besparen van energie, de gelegde zonnepanelen en de aangesloten warmtepompen. We zien deze inspanningen terug in onder meer het aantal groenere labels en de CO₂-uitstoot van het dorp, dat al een aantal jaar aan het dalen is.

In 2050 wil Nederland geen aardgas meer gebruiken bij het verwarmen van woningen en andere gebouwen. Verbranding van aardgas zorgt namelijk voor veel CO₂-uitstoot, en draagt daarmee bij aan klimaatverandering. Op dit moment worden veruit de meeste huizen verwarmd met aardgas. Dit betekent dat de warmtetransitie, de overstap van fossiel naar duurzaam verwarmen, voor vrijwel iedereen gevolgen zal hebben. Hoewel 2050 nog ver weg lijkt, gaat de gemeente nu al aan de slag om in 2050 aardgasvrij te zijn.

De eerste grote stap hierin was het opstellen van een transitievisie warmte: een opdracht van het Rijk aan alle gemeenten die eind 2021 klaar moest zijn. Deze is door de raad in november 2021 vastgesteld. De transitievisie warmte geeft een eerste beeld van de mogelijke route(s) naar een duurzaam verwarmd Wassenaar. Ook staat er in de visie welke duurzame warmtebronnen per buurt in Wassenaar de voorkeur hebben. Bovendien geeft de visie aan of er buurten zijn waar

maatregelen vóór 2030 genomen kunnen worden, dus welk handelingsperspectief de inwoners zelf hebben. In deze brief informeren wij u over het vervolg en de te nemen stappen.

Achtergrond

Nederland heeft zich verbonden aan het internationale Klimaatakkoord van Parijs. Daarin is besloten dat we de opwarming van de aarde willen tegenhouden door de reductie van broeikasgassen. Nederland heeft aan de hand hiervan een landelijk Klimaatakkoord gesloten. Nederland wil in 2050 CO₂-neutraal zijn. Eén van de sectoren die de CO₂-uitstoot moet verminderen is wat we noemen de gebouwde omgeving; de woningen en gebouwen. In het Klimaatakkoord is afgesproken dat de gemeente regisseur is van de warmtetransitie voor de gebouwde omgeving. De doelstelling van de gemeente Wassenaar is, in navolging van de landelijke doelstelling, om in 2050 de gebouwde omgeving CO₂-neutraal van warmte te voorzien. Elke gemeente moest daarvoor uiterlijk eind 2021 een transitievisie warmte maken met daarin de plannen om over te stappen op duurzame warmte voor de woningen en gebouwen. Elke vijf jaar krijgt de transitievisie warmte een nieuwe versie, naar de laatste inzichten en stand van zaken, bijvoorbeeld wat betreft overheidsbeleid.

De concrete kansen die zijn omschreven in de transitievisie warmte worden verder uitgewerkt in een zogenaamd uitvoeringsplan. In dat plan staan de doelen omschreven, en de werkwijze waarmee we deze kansen daadwerkelijk gaan realiseren. Dit doen en kunnen we als gemeente niet alleen. Daarom werken we als gemeente samen met alle betrokken stakeholders. Voordat we gaan starten met het opstellen van het uitvoeringsplan maken we eerst daarvoor een plan van aanpak.

Transitievisie warmte en nu de uitwerking daarvan

De transitievisie warmte is opgesteld aan de hand van een technisch-economische analyse van de situatie in Wassenaar en een participatietraject met inwoners. Meer dan 500 inwoners hebben via verschillende participatieactiviteiten meegedacht over de warmtetransitie. Die geeft een route weer tot aan 2050 en de concrete kansen die er zijn tot aan 2030. In de vastgestelde transitievisie warmte staat dat de gemeente Wassenaar de ambitie heeft om in 2030:

1. De CO₂-uitstoot te verminderen door reductie van het energieverbruik door isolatie. Daarmee hebben we de ambitie om het gemiddelde energieverbruik per gebouw/woning in 2030 met 15% te reduceren. Dit sluit aan bij de doelstelling van de Regionale Energie Strategie (RES) om in 2050 30% energiereductie op de gebouwde omgeving te halen. De gemeente zal hiervoor buurtplannen opstellen samen met bewoners hoe het totaal van de gebouwde omgeving dit doel kan halen. De realisatiegraad zal afhangen van externe factoren zoals de markt, Rijksregelingen, wet- en regelgeving. De gemeente gaat actief op zoek naar knelpunten die de haalbaarheid van het doel of de snelheid ernaartoe belemmeren. De gemeente gaat dan deze belemmeringen bij het Rijk bespreken.
2. Per buurt een routekaart opgesteld te hebben inclusief doelstellingen en het bijbehorende tijdspad. Daar staat in hoe we die buurt duurzaam willen verwarmen, welke maatregelen we dan willen treffen, wanneer we hoeveel procent van de woningen aangepakt willen hebben

bijvoorbeeld en hoeveel CO₂-reductie dat dan moet opleveren. We beginnen met een beperkt aantal buurten en breiden dat over de jaren uit.

De ervaring die we opdoen met wijken gebruiken we voor de volgende versies van de transitievisie warmte.

3. Per buurt minimaal een buurtuitvoeringsplan opgesteld te hebben
4. Voor 80% van de buurten een duidelijk warmtealternatief bekend te hebben voor 2030. Bij de tweede update van de TVW (2026) is voor 30% van de buurten het warmtealternatief bekend. Daarom beginnen we direct met een zoektocht naar geschikt lokale warmtebronnen.

Gebouweigenaren zelf aan de slag

Gebouweigenaren en inwoners kunnen nu al aan de slag met het verduurzamen van hun woning, ook als zij pas in een latere fase aan de beurt komen om geheel CO₂-neutraal te worden. Tot aan 2030 zal gewerkt worden aan stap 1 isolatie en stap 2 hybride warmtepompen. Meer informatie over het handelingsperspectief per buurt en de laatste stand van zaken staat op de gemeentelijke website met een online tool: [Duurzame warmte voor Wassenaar | Wassenaar](#)

Zie bijvoorbeeld:

← Drie Papegaaien

naam
Drie Papegaaien

beschrijving
Buurtcluster: breder uitgelegde wijken

Kenmerken van de buurten in het cluster:
– Bouwjaar: hoog aantal voor 1945
– Woninglabels: hoog aantal E, F, G
– Relatief hoog energieverbruik

Oplossingsrichting:
Individuele warmtetechniek ligt voor de hand. De afstand tussen de gebouwen is namelijk groot waardoor een businesscase voor een warmtenet moeilijk rond te krijgen is. Hybride warmtepomp voor woningen met een laag isolatieniveau is als tussenoplossing denkbaar.

Maak er zelf een.

Katwijk aan Zee
Oegstgeest
Rijksdorp met De Pan
Wassenaar
Drie Papegaaien
Oud-Wassenaar
Oud-Clingendaal
SCHEVENINGEN
Leidschendam
Zoetermeer
Nootdorp
Sneltoetsen

Den Haag

MyMaps

2 km

Uit de transitievisie warmte komen de volgende projecten voort, die de gemeente Wassenaar in de komende periode gaat uitvoeren:

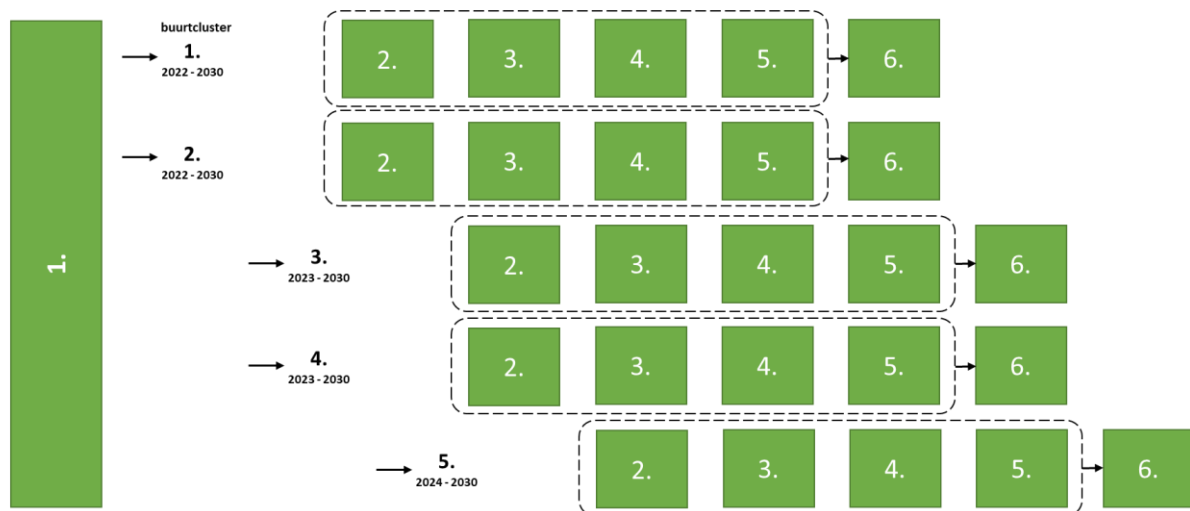
1. Opstellen Buurtgerichte Routekaarten (2022-2024)
2. Verankering transitievisie warmte in omgevingsvisie (2023-2025)
3. Onderzoek lokale alternatieve warmtebronnen (2022-2024)
4. Update transitievisie warmte naar de 2.0 versie (2024-2026)

Hieronder gaan we in op het eerste project: Opstellen Buurtgerichte Routekaarten (2022-2024).

Activiteiten

De gemeente is regisseur voor het gehele traject tot aan voltooiing van de warmtetransitie. Dit betekent dat de gemeente bij alle stadia betrokken is. Per project wordt de rol van de gemeente bepaald en ook wie de stakeholders zijn binnen dit project. Van deze stakeholders zullen ook de rollen bepaald worden.

De werkwijze voor de buurtuitvoeringsplannen staat hieronder op hoofdlijnen beschreven. De hele aanpak is te vinden in bijlage 1. Op basis van deze aanpak gaan we eerst stapsgewijs beginnen met de buurtplannen.



Legenda groene blokken:

1. Volgorde aanpak buurtclusters (routekaart)
2. Stakeholders- en rol bepalen
3. Doelstellingen formuleren
4. Opstellen buurtplan
5. Realisatie en monitoring
6. Input voor TVW 2.0

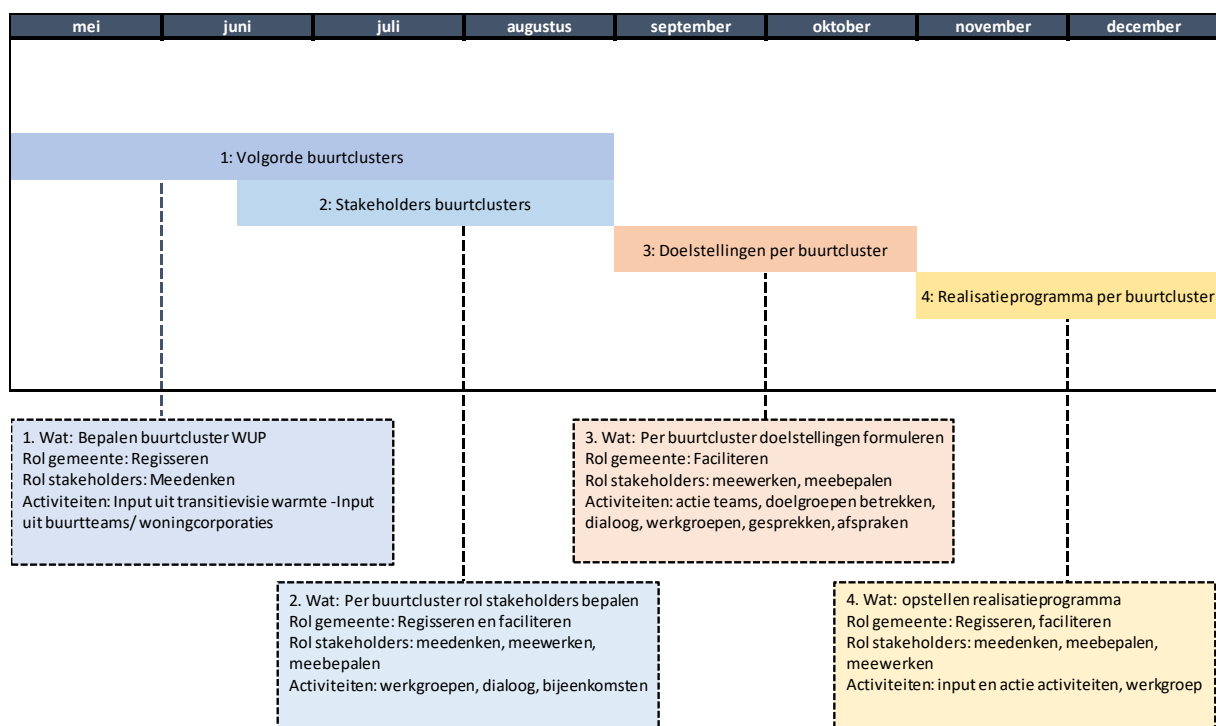
Participatie

Stap 1 tot en met 4 bestaat deels uit participatie met stakeholders. Deze stappen werken wij verder uit aan de hand van het participatiekompas dat voor de gemeente is ontwikkeld. Daarbij zal ook de rol van de gemeente en de stakeholders bepaald worden onder regie van de gemeente. In

dit plan van aanpak worden de activiteiten 1 tot en met 4 uit de infographic op hoofdpunten verder uitgewerkt in:

- Wat gaan we doen?
- Hoe gaan we dat doen?
- Met wie en wat wordt hun rol?
- Wanneer?

Wanneer de participatievorm en de rol op dit moment bekend zijn worden deze aangegeven in onderstaande figuur. Tijdens de uitvoering kan gaandeweg duidelijk worden welke rol de gemeente of stakeholders innemen. Gaandeweg zal dit in zijn geheel duidelijk worden.



Communicatie

Communicatie met de inwoners en andere belangrijke stakeholders is heel belangrijk voor de warmtetransitie, net als participatie, omdat de warmtetransitie inwoners letterlijk achter hun voordeur raakt, al zal het verschillen wanneer dat zal zijn. Voor de hele transitie zetten wij daarom in op een duidelijke, transparante en toegankelijke communicatie naar alle stakeholders. Op hoofdlijnen gaat de communicatie over de warmtetransitie, en specifiek over dit traject via twee sporen:

1. Handelingsperspectief inwoners en bedrijven
2. Proces buurtuitvoeringsplannen

Het eerste spoor van het handelingsperspectief is afkomstig uit de transitievisie warmte. De buurten zijn ingedeeld in vijf buurtclusters (zie bijlage), en voor elk buurtcluster is een handelingsperspectief opgesteld. In de periode tot aan 2030 gaat het dan hoofdzakelijk over reductie van aardgasverbruik door isolatie, hybride warmtepompen en lagetemperatuurverwarming en eventueel energiezuinige technische installaties.

Het tweede spoor gaat over communicatie over het opstellen van de buurtuitvoeringsplannen. Communicatie moet ervoor zorgen dat er zoveel mogelijk stakeholders bij deze plannen worden betrokken en betrokken blijven. Inwoners moeten ons daarnaast weten te vinden wanneer zij hierover vragen hebben.

Participatie en communicatie zijn cruciaal in de warmtetransitie. Bij het opstellen van de buurtuitvoeringsplannen vindt de gemeente het zeer belangrijk om de inwoners die ermee te maken hebben (stakeholders) te betrekken bij het traject. De meest belangrijke stakeholders zijn de woningeigenaren en inwoners. Zij zullen uiteindelijk de stap naar CO₂-neutraal moeten nemen. De gemeente is in eerste plaats regisseur, maar zal vooral ook een faciliterende rol innemen. Daarnaast zal de warmtetransitie ook grotendeels afhangen van wet- en regelgeving van het Rijk en marktomstandigheden. De gemeente zal zo goed als mogelijk rekening houden met alle aspecten om samen met de gebouweigenaren te komen tot het uiteindelijke doel, CO₂-neutraliteit in 2050.

Informatiebijeenkomst

Op donderdag 2 juni a.s. staat er een informatiebijeenkomst over dit onderwerp voor de raad gepland.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

T.N. Kramer,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.